

אוריין יוחנן וניר אבן-שוהם באינפראדום מאת רמי באר, להקת המחול הקיבוצית, צילום: גדי דגון
 Oryan Yohana and Nir Even-Shoham
 in *Infrared* by Rami Be'er, Kibbutz
 Contemporary Dance Company,
 photo: Gadi Dagon

לעשות את הדבר שאני הכי אוהבת

הרקדנית אוריין יוחנן במאמר אמיץ וחושפני על החיים והאמנות כטוטליות אחת

שהתחנכה וגדלה בישראל. שאפתי להיות הבלריונה הישראלית הראשונה שתצא לקריירה בינלאומית וגם הייתי בדרך הנכונה...

עייפות החומר

ואז הגיע משבר, עייפות החומר. זאת היתה הדרך של התת מודע לבקש שאירגע קצת, שאלמד גם לוותר. כשסיימתי את התיכון כבר נעשיתי עייפה מהמרוץ הקשה שלי עם עצמי. הציפיות ממני היו גבוהות מאוד. מורים, חברים ובני משפחה ציפו ממני לגדולות. אבל הגוף היה שחוק מעבודה סיזיפית. הפרפקציוניזם ניצח את

אוריין יוחנן

מאותו רגע העולם נחלק בבירור לשחור ולבן. אני מאמינה שתפישת חיים כזאת, שמחלקת את העולם באופן ברור, מלמדת אותך המון. מתוך ההבחנה בין שחור ללבן לומדים לנהל את הזמן ולפעול מתוך סדר עדיפויות ברור. זאת תפישה פרפקציוניסטיות, שמובילה לעבודה קשה בכל מצב ובכל רגע ולשיפור מתמיד. האמביציה שהיא העניקה לי איפשרה לי לממש את הפוטנציאל המרבי שלי בבלט. ואכן, מגיל צעיר הגעתי להישגים גבוהים בשביל תלמידה

לעשות את הדבר שאני הכי אוהבת

הורי שלחו אותי לשיעורי בלט מגיל 6 והכשהייתי בת 8 ראיתי מופע בלט, שבעקבותיו החלטתי שאהיה רקדנית. בגיל צעיר כל כך הגעתי לתובנה שריקוד הוא מקצוע, על כל המשתמע מכך. המחשבה שאוכל לעבוד במקצוע שאני אוהבת יותר מכל ושזה יהיה העיסוק היחיד שלי היתה ברורה מאוד בשבילי. באותו רגע פשוט ידעתי. מאז לא היה אפשר להגיד לי שום דבר על הכיוון שאליו אלך, איש לא יכול היה להזיז אותי ימינה או שמאלה.

הגוף, שהתמוטט. עברתי ניתוח כושל לטיפול באוסטריגנום בקרסול, ואז נמרה הקריירה שלי כרקדנית בלט. הפסקתי לרקוד. נשארתי שנתיים בבית הורי, מדוכאת, ניתקתי כל קשר עם אנשים, בתי ספר ומוסדות. זאת היתה תקופה קשה של בלבול ואי ודאות. לא ידעתי מי אני עכשיו, בלי הבלט, וחשתי כאב, געגוע ואבל קשים על האובדן הזה. היו רגעים שרציתי לשים קץ לחיי. אחרי שחלף הדיכאון יצאתי לחפש כיוון בתחום העיצוב והאמנות. בכל תחום אחר שגיליתי בו עניין (והיה לי הרבה עניין), תמיד ליוותה אותי תחושה נוראית, שלעולם לא אצליח למצוא סיפוק או להגיע לרמה הגבוהה שבה הייתי בבלט. תמיד הייתי אדם מופנם. ריקוד היה הדרך שלי לדבר אל העולם, לגלות את התוכן האמיתי שלי, להשמיע קול. תחושת החיבור למהות הפנימית שלי היתה מדהימה, אבל התקיימה רק בריקוד. את מה שכולם מחפשים בלימודים גבוהים ובעיסוקים אחרים אני כבר מצאתי. ידעתי שרק כאב ילווה אותי בכל תחום אחר שאבחר ושדרך ערוצים אחרים לעולם לא אבטא את עצמי כמו בריקוד.

בלתי נראית

השנתיים שבהן לא רקדתי היו הקשות בחיי. הייתי חסרת נחת. צער ופסימיות ללא אור ליוו אותי יומיום. ישנתי בימים והייתי ערה בלילות, סגורה בחדר, מקיימת זהות וירטואלית ברשת, שם התחברתי לאנשים ללא פנים. קראתי לעצמי "בלתי נראית" והעמדתי פנים שאני מישהי אחרת. כתבתי המון בלילות הטורפים ללא שינה והדבר היחיד שהוציא אותי מהבית היה שיעורי כתיבת שירה ב"כתובת" שבמרכז ירושלים. שלוש שעות שבועיות שם העניקו לי תחושה קלושה של ערך, אבל בתקופה היא רציתי להיעלם, להתנתק, לא להיות... צללתי למלים, לשירים, ואף פירסמתי שיר ב"הליקון", ב"הכיוון מזרח", וקראתי משירי בפסטיבל השירה במטולה.

עם תום הלימודים, רוב המתבגרים נמצאים בשלב של חיפוש אחר "הדבר". אני הייתי ילדה שידעה כבר בגיל 8 מהו הדבר, שהתאמנה בסטודיו בזמן שכל חבריה לכיתה משחקים ומעבירים את זמנם כמו ילדים. הילדות שלי היתה סביב הבלט, סביב עבודה מאומצת ומשמעת קפדנית. לא היה לי צורך לחפש דבר, הכל היה מאוד ברור – הדרך, המסלול, נקודות השיא. ברגע אחד איבדתי את השליטה על החיים שלי, איבדתי את הזכות לבחור. לא ידעתי מי אני. מה הערך שלי בעולם כשאני לא רקדנית? מה יש לי לתת? מה מגדיר אותי? מה יכול לתת לי את הסיפוק שנתן הריקוד? איבדתי את החושים שלי, איבדתי את האיברים שלי, איבדתי את יכולת הדיבור. השירים שכתבתי דיברו על חלקי גוף, על שכחה, על כמיהה

לתחושה הפיסית. הצביטה בקיבה ליוותה אותי יומיום, שעה-שעה, במשך שנתיים שלמות. אני לא זוכרת את הנקודה שבה הבנתי שאני יותר מרקדנית, שאני קודם כל בת אדם ורק אחר כך זהותי מוגדרת על ידי מקצוע מסוים. אני לא זוכרת נקודה ספציפית, כי הזיכרון מהתקופה הזאת מעומעם, כאילו לא הייתי שם בכלל.

(שני שירים שכתבתי באותה תקופה)

קיטרי / אוריין יוחנן (2004)

שאלתי את נהג האוטובוס

באיזו תחנה לרדת

כדי להגיע למקום בו

הזיכרון עומד,

תחנה לפני הספק

שתי תחנות לפני השכחה.

נהג לא ידע.

רציתי לומר לו

את תפקיד קיטרי בדון קישוט

לא רקדתי.

ירדתי מן האוטובוס

נעלי הבלט שלי פרומות.

את הדרך חזרה

לא אוכל ללכת בלי למעוד

על הסרטים הוורודים.

*

New York International Ballet Competition (2004) / אוריין יוחנן

בחזרות הסתובבת עם מגבת על הראש

עשית פרצופים מחזיקים.

כשרקדת סולו על בימת הלינקולן סנטר

גרמת לי להאמין באגדות.

רציתי שתאחז במונתי

בפה דה דה מה לה ביידר

רציתי שתשחק

את תפקיד האוהב.

אתמול כתבת לי במסגור

שגם אתה לא רוקד

כבר חצי שנה.

בקרוב גם אתה

תעבור ניתוח.

ניסיתי להקליד בזריזות באנגלית

לשאול אותך

שם של תנועה

ששכחתי.

*

כשהגעתי ללהקה הצעירה של הקיבוצית כבר הייתה לי תחושה אחרת של ערך, של מהות ושל הבנה שאני קודם כל אוריין – אשה מגוונת, ורסטילית ועמוקה – ושאמצא את הערך והמהות שלי בכל דבר שאבחר לעשות.

חזרתי לרקוד והייתי אסירת תודה. הודיתי ושמחתי על כל שעה של עבודה בסטודיו, על כל משפט תנועתי חדש ועל כל תובנה שהגוף שלי חווה. אסור להתייחס לשום דבר כאילו הוא מובן

מאליו. אני יודעת שהכל בר חלוף וזמני. לא משנה כמה פירגון אני מקבלת על הכישרון והיכולת שלי, אני חייבת להבטיח לעצמי ליהנות ולהוקיר כל הזדמנות שיש לי לעסוק באמנות הזאת.

ירדתי הכי נמוך ומשם אוכל רק לעלות

באותה תקופה קיבלתי טלפון מפתיע מחבר מהתיכון, שהפציר בלבוא לאודישן של הקיבוצית. עוד באותו יום החלטתי ללכת לאודישן, אף על פי שהיה חודש להתאמן ובשנתיים האחרונות לא הזזתי את הגוף בשום צורה. ישר בדקתי בעדינות את הגוף. עשיתי מתיחות רכות, לבדוק מה נשמע אתו. למחרת הלכתי לשיעור אימפרוביזציה משולב בתרגילים קלים בוורטיגו בירושלים. הייתי ממוקדת מאוד בחזרה הדרגתית ונבונה לעבודה רצופה. החושים היו מחודדים והגוף, ששנים רבות של אימון נטמעו בעצמותיו ובשריריו, חזר לכושר במהירות רבה משציפיתי. החלטתי לתת צ'אנס לאודישן בלהקה מודרנית. אמרתי לעצמי, שאם האודישן לא יהיה טוב אפסיק להתאבל על הבלט ואתחיל לחיות את חיי נטולי הריקוד בשוויון נפש ומתוך הסתכלות חיובית על העתיד הריאלי שלי. אם יהיה טוב, אעשה "הסבה מקצועית" למחול מודרני ואמצא שם ביטוי מגוון יותר. בשלב הזה הבנתי שירדתי הכי נמוך ומשם אני חייבת לעלות.

באודישן הראשון הייתי מצוידת בקלסר מרשים של קורות חיים והמלצות ובגופייה זוהרת בצבע ורוד פוקסיה (שעד היום אנשים זוכרים לי), בשביל למשוך את העין אלי ויהי מה. הייתי קצת משועשעת מהמחשבה שהביצוע יהיה קשה פיסית, כי הגוף והשרירים עוד היו חלשים. אני זוכרת שפחדתי מהרגע שהקומביניציה תכלול עבודת רצפה, שממנה התרחקתי כל השנים על נעלי אצבע. יכולת הלמידה הוויזואלית שלי היתה "חלודה". במרחב של הסטודיו הענק, הגדוש מאסה אנושית תוססת, הרגשתי כאילו אני במסיבת טרנס רועשת. הרגשתי כמו מישהו שחוזר אל העיר הגדולה אחרי שנתיים במדבר ואוזניו והתחושה המרחבית שלו חוות הלם. עברתי את כל שלבי האודישן, עד לשלב הגיבושון האחרון שבו גרים שבוע בחדרי האירוח בקיבוץ, לומדים קטעים רבים מהרפרטואר של הלהקה ובסוף השבוע מציגים הכל כדי לקבל תשובה סופית – התקבלת או לא. ביום האודישן האחרון פרצה מלחמת לבנון השנייה, כולם התפנו בבהלה מגעתון והאודישן הסופי היה בקיבוץ יקום. שם בישרו לי שאני מוזמנת להיות מתלמדת, עם שלוש רקדניות נוספות. אי אפשר היה להבטיח לאף אחת מאתנו שבשלב כלשהו נקבל חוזה, אבל אז כבר לא ראיתי בעיניים. כל מה שרציתי היה לקום כל בוקר ולבוא לסטודיו. התאהבתי בקיבוץ כבר בביקור הראשון. האפשרות לחיות בסביבה כזאת קסמה לי. הרגשתי שהיא מתאימה לאופי השקט שלי. כל

שנוקקתי לו היה האישור להצטרף. קשה לתאר כמה תודה מרגישים כשאפשר לחוות שוב מדי יום משהו שהתאבלת עליו במשך שנתיים.

הגעתי לסביבה התחרותית והמקצועית ממקום רגשי ומנטלי שמשתוקק לבלוע הכל ונהנה מהזכות לעשות זאת בכל רגע ורגע. בלי מרמור, בלי שליליות, עם המון מסירות, ריכוז והשקעה. העונה בלהקה הצעירה התחילה חודשיים אחרי האודישן האחרון. לקחתי שיעורים יומיום וליום הראשון בעבודה הגעתי חזקה יותר משראו אותי. נדהמתי לחוות את הגוף שלי חוזר במהירות למצב טכני טוב משהיה בשיא יכולתי, כשעברתי את הניתוח. אחרי חודש של עבודה רמי באר, המנהל האמנותי, בישר לי שהחליט להוציא חוזה מספר 13 במיוחד בשבילי (תמיד היו 12 חוזי עבודה ללהקה הצעירה) ושהחל מהחודש הבא אהיה רקדנית מן

עונה באר צירף אותי כמחליפה ללהקה הבוגרת שיצאה לסיבוב הופעות במזרח הרחוק, ושם נעשיתי רקדנית בלהקת המחול הקיבוצית. רקדתי בלהקה שלוש שנים נוספות בתפקידי מפתח וביצעתי סולואים ודואטים רבים. רכשתי חברים לחיים ולמדתי המון על עצמי. השנים בלהקה הקיבוצית היו תקופה מהותית ומאלפת בחיי, שמשליכה על העבודה שלי עד היום. אנחנו הניסיון שאנו צוברים, החוויות שאנו עוברים, האנשים שעמם אנו נפגשים.

ללמוד לקבל את עצמך

אדם צריך ללמוד לקבל את עצמו כמו מי שהוא, ולא כמו מי שהוא רוצה להיות. עלינו ללמוד כיצד לפעול ולנוע מהמקום הזה ולהפסיק "לנסות". עלי להשלים עם הגוף שלי, עם יכולותיו ומגבלותיו – ודרכו למצוא את כל הטכניקות, ולא לנסות להגשים איזשהו אידיאל פיסי שאינו אני. שאפתי להפסיק להיות "תלמידה" או "בלרינה". החלטתי לעשות תרגיל בהליכה עד הסוף, בלי לוותר, בלי לחשוב, פשוט להיות. להיות מאה אחוז בהווה של התנועה, "על החיים ועל המוות". כך למדתי להפעיל את הכלי הזה, להשתמש בו כדי לגלות עולם חדש ונוסף בביטוי, בתנועה, במקור ובאיכויות.

ראיתי בה את עצמי

לפני שננגי DVD היו מכשיר שקיים בכל בית, צפיתי המון בקלטות וידיאו ובסרטי תעודה שהוקרנו בטלוויזיה על רקדנים ולהקות מכל העולם. כשהייתי בת 15 צפיתי בתוכנית על רקדנית צרפתייה בשם מארי־קלוד פייטרגלה (Marie-Claude Pietragalla). היא רקדה יצירת סולו מחול־תיאטרון, שיצרה לה הכוריאוגרפית קרולין קרלסון (Carolyn Carlson) – *Don't Look Back*. הרקדנית הזאת, שהיתה בלרינה באופרה של פריס, רקדה בשפה מודרנית־ניאו־קלאסית יצירה תיאטרלית המשלבת החלפת זהויות בין גבר לאשה, כשסביבה תפאורה מעניינת של שולחן וכיסא ומנוף שמעלה אותה בסוף היצירה לשמים. המבע שלה ריתק וכבש אותי בתקופה שבה התבוננתי עמוקות בנשיות, בפמיניזם, במגדר ובפרפורמנס. הוקסמתי מהכריזמה שלה, מיכולתה הטכנית ומהטוטליות שלה בחיבור לדמויות. הבדידות שלה היתה מאושרת. ראיתי בה את עצמי. הרגשתי את כל מה שהיא חווה בכל רגע ורגע בביצוע היצירה. באותו יום ראיתי את היכולת שלי בעיניים חדשות. נגלה לי עולם מרתק, עמוק יותר, שמעודד ועובד מתוך צדדים אפלים של רגש ולא מפרד מהם.

יש הרבה בדידות ברוטינה של שיעורי ריקוד, חזרות, תחרויות ועבודה לקראת אודישנים. לראשונה מצאתי נחמה בלבד הזה. ראיתי במו עיני שבבדידות הזאת טמון עומק, שמותר

התחלנו להעמיד קולאז' חדש של יצירות שחיבר באר ללהקה הצעירה ולמדנו קטעים רבים מהרפרטואר שלו לאורך השנים (לימים כפכפים). הגיע היום שבו בא המנהל האמנותי לצפות בכולנו מבצעים את הקטעים, כדי ללהק אותנו ולקבוע מיקומים. זה היה מין יום גורלי כזה. הופעה לפני באר היא הזדמנות לעלות ללהקה הבוגרת – וזאת היתה השאיפה. יש הרבה חוסר ביטחון שנובע מחשיפה לא מספקת, שבגללה לא יודעים למה כל רקדן מסוגל. זאת תחושה של החמצה מסוימת. הרגשתי שמשבצים אותי בקלות יתרה במשבצת של הבלרינה ורציתי להוכיח שאני יותר מזה, שאני יכולה לרקוד הכל. אותו חבר שהתקשר לספר לי על האודישן תפס אותי באותו יום עצובה וחלשה וגרם לי לראות שזאת ההזדמנות שלי להראות מה אני שווה ושעלי להילחם בשיניים על מה שבאמת חשוב לי.

Oryan Yohanan, photo: Aviad Zisman

אורין יוחנן, צילום: אביעד זיסמן

רקדתי את החיים שלי בפרזנטציה הזאת. הוצאתי מאה אחוז אנרגיה בכל רגע ורגע. לא התייחסתי לעייפות או לסחרחרת כאל סיבות מספיקות להוריד הילוך ולעצור. היתה לי אנרגיה של שד טסמני. גם אם טכנית היו סטיות פה ושם, מפני שעוד הייתי צעירה בשביל לשלוט באנרגיה הזאת, ידעתי שזה שלי, שנלחמתי. האנרגיה הזאת באה מתוכי, אני מחליטה עליה ומקיימת אותה והיא נותנת לחיה להשתחרר לחופשי. הרגשתי שיש לי שליטה במצב, שפיענחתי כלי חשוב, עליתי על משהו שמשמש אותי מאז. הבנתי באמת מה זה לעסוק בריקוד, בתנועה. לאחר הפרזנטציה קיבלתי תפקידים רבים וסולו חשוב ביצירה הזאת, ובסוף אותה

המניין. זאת תחושת סיפוק אדירה, לקבל אישור על העבודה הקשה שלך, על זה שאת בכנות רוצה, משתדלת, עובדת, משתפרת ומתפתחת, שמישהו רואה ומעריך את זה, שמאמינים בך. שוב מצאתי בי את המנוע הפנימי ובכוחות עצמי טיפסתי כל הדרך. זה היה ציון חשוב בחיי המקצועיים. באותו רגע ידעתי שעכשיו אני **עוסקת** בזה. עכשיו אני רקדנית כמו שרציתי להיות.

לחיות את הרגע

בלהקה הקיבוצית התנסיתי ב"לחיות את הרגע", לחוות במאה אחוז את תמצית התנועה, את הטוטליות.

להשתמש בו ושמותר להעז ולהתבטא אפילו יותר, בלי ש"היה לי אכפת" מה חושבים עלי. הבנתי שאין התנגשות בין השאיפה הפיסית להצליו ובין ההתמסרות לחוויה הרגשית. ראיתי כמה כוח יש לשני האלמנטים האלה כשהם הולכים יד ביד – כשהעבודה הטכנית והביטוי הרגשי הם בלתי מתפשרים.

מיסיז / אוריין יוחנן (2004)

אני לופתת פלייר

לקטוע את הקמיצה

ממקומה

להוקיע את עצם ה"מיס ממפרק היז

פורקת בקנאק מהדהד

עכשיו,

קאטר לבתור הבשר

הרקמות הרכות

הרכות מדי

מתבוננת בגדם הכרות

בדם הנז

פי קמוץ

עיני פדויות

סוגרת את ארגז כלי העבודה

אני אשה של אפאחד

כאשר הקהל מתרגש

כרקדנית אני חווה המון רגעים משמעותיים. אחת החוויות הנוגעות היא כאשר קהל מתעורר, מזדהה, מתרגש מהצפייה בי. אני מרגישה שזאת מתנה שאני נותנת לאדם. החוויות של הצופה ושלי שונות בתכלית. כאשר אדם משתף אותי בחוויה שלו, אני זוכה לחוש דרכו משהו שאני כמבצעת לעולם לא אוכל באמת להרגיש. בתהליך הפנימי שאני עוברת, הרגעים המשמעותיים נמצאים במקום שבו עומדת לפני התמודדות עם המקומות שקשה לי לגעת בהם וכואב להתקרב אליהם. אלה שדורשים אומץ כדי לחשוף ולהפשיט עד היסוד את הפחד, את האי-נעימות, את החמקמק, את הלא נודע. הרגעים האלה קורים בעבודה בסטודיו, על הבמה וכמובן בחיים. הכל משליך אחד על השני, הכל קשור, הכל הוא העולם הפנימי והחיצוני שלי והכל לגיטימי ובעל משמעות לחיים ולעשייה המחולית. זהו תהליך בלתי נגמר, שמשאיר את הסקרנות פעילה תמיד, זהו מקור בלתי נדלה של עושר.

כלים בהבזקים שקיבלתי ממורי

על המורים הנפלאים שגידלו וחניכו אותי אוכל לכתוב ספר שלם. החלטתי לתמצת ולזכך את המנטרה העיקרית שקיבלתי מכל אחד מהם. לא סתם נאמר "מכל מלמדי השכלתי". חשוב לי לציין כי הגיוון שיכלל לא רק את היכולות הטכניות שלי, אלא גם את הפתיחות להסתכל על עולם התנועה כמקור בלתי נדלה של ידע ומחקר.

פט נידלמן – אהבה לריקוד. לודה קרנדל – שליטה טכנית בכלי. סוולנה סורין – סטמינה פיסית ומנטלית. אווי שטרנברג – האני הפנימי וחיבור. מלני ברסון – הדמיון. אלכסנדר אלכסנדרוב – העונג שבהתמדה. רוז קאסל – אמון. ג'יי אוגן – קלאסיקה. שרון וייסוסר – שפה משותפת. רמי באר – הליכה עד הסוף. מרטין קורי – חקר. גילי נבות – תעוזה. יוני סוטחי – חופש. סהר עזימי – הפשטה.

לעמוד באי הוודאות

יש הבדל עצום בין רקדן שהוא חלק ממסגרת שדואגת לכל צרכיו לבין רקדן שעומד ברשות עצמו, שאחראי להרכיב את לוח הזמנים, שדואג לקשרי העבודה ומנסה גם לחיות מזה...

באי-ודאות של עולם הפרילאנס ולא להישבר. כדאי אף להתמסר להרפתקה שבה. מעל הכל אתה צריך לתכנן היטב את פעילותך, לדעת כמה אתה עובד ואיך, כדי להגיע שפוי, חיובי ופתוח לכל חזרה. גיליתי שאני מסוגלת, שלאט לאט האופק מתעצב ונוצרת מסגרת מגוונת, שקל יותר להתנהל בה כי אני יודעת לקראת מה אני הולכת. היום כבר לא אעבוד בפרויקט שיכניס לי כסף, אבל יאלץ אותי לוותר על הערך האמנותי והערכי שבעשייה. הופעה ערב-ערב במשהו שלא מאתגר אותי פיסית ורגשית אבל מרפד היטב את חשבון הבנק שלי – זה מייבש אותי. האדישות משתלטת עלי ואני לא עומדת בקריטריונים שהצבתי לעצמי. כל הזמן אני לומדת איך להתאים את העשייה האמנותית לסדר העדיפויות הערכי שלי.

אוריין יוחנן בברווז מאת יוני סוטחי, צילום: גדי דגון Gadi Dagon photo: Oryan Yohanan in Barvaz (Duck) by Yoni Soutchy

חומר ביד היוצר

במפגש ראשון עם כוריאוגרף יש תמיד גם אי-ידיעה איך נצא לדרך. הצעד הראשון יכול להיות למידה של משפט תנועתי, דיבור על נושא, מהות או מקור השראה ראשוני, לפעמים באימפרוביזציה מונחית, רעיון או מוסיקה, לפעמים מתוך צפייה באובייקט או בווידיאו. מפגש חדש מוליד גם התחלה חדשה וייחודית, שאינה תלויה בדרך שאני הייתי בוחרת בהכרח. היוצר נותן את הטון – בדרך העבודה שלו, בדרכי מימוש ההשראה שלו, בפילוסופיה שבה הוא דוגל. אני ניגשת לתהליך חדש מוכנה להכל, פתוחה להתמסר באופן טוטלי לבקשות היוצר. נדרשת ממני מוכנות "להיזרק" לכל סיטואציה, שפה או נתון ולכוון זרקור לנדבך אחר של כישורי או של אישיותי. התמודדות עם חוסר הידיעה מה עומד לקרות והפחד שמא לא אצליו מביכים אותי

כשרקדתי בקיבוצית ואחר כך בלהקת הפרויקט של האופרה וסוזן דלל (בהנהלת מאטה מורי), הייתי בטוחה שזו הדרך הריאלית היחידה לרקוד. חשבתי שהמסגרת הכרחית כדי שאוכל להיות מרוכזת רק בעבודה, אשתכר באופן מכובד, אהיה שקטה עם סדר יום מובנה בעוד אנשים שזה תפקידם דואגים ללוגיסטיקה, לתיאומים ולנסיעות וכמובן כדי לקבל הגנה חוקית. המחשבה על יציאה לעולם הפתוח בלי חוזה עבודה, בלי לדעת עם מי אעבוד וכמה אופיע הפחידה אותי מאוד. כשאתה עצמאי, אתה מתמודד באופן יומיומי עם חוסר ודאות. אתה לא יודע איך ייראה המחר שלך. חזרות מתבטלות לפעמים, הזמנים משתנים כל הזמן, כוריאוגרף יכול להחליט פתאום שלא מתאים לו לעבוד אתך ומצד שני ביום בהיר אחד אתה מוזמן לעבוד עם יוצר שעתידי להשפיע על חיך באופן משמעותי. צריך אופי חזק כדי לעמוד

לפעמים. עם הזמן והניסיון אני מגלה שככל שאני באה ללא דעה מוקדמת על מה אני מסוגלת או לא מסוגלת, כך הכניסה לתוך התהליך החדש מעניינת יותר, אמיתית, מסקרנת ומפתיעה לטובה. להשאיר בצד את חוסר הביטחון, להתנתק מהספקות האין-סופיים שלי בעצמי, להיזרק ולסמוך על זה שהרצפה קרובה... אני מאוד מסורה ללנסות הכל ולפרוץ כל גבול בעצמי. כשמסתכלים על סופו של תהליך יצירה אי אפשר לדעת איך הוא התחיל ואיזו דרך עשיתי בתוכו. לכן חשוב תמיד לשמור על ראש פתוח, לסמוך על היוצר ולעבוד ללא שיפוטיות. להעז לשחק במגרש המשחקים האין-סופי, לתת לדברים זמן לשקוע במעבדת התנועה והיצירה שהיא הסטודיו, יחד עם הלבונט שהוא הכוריאוגרף.

עולם של אפשרויות

בעולם הפרילאנס יש הרבה עושר יצירתי והזדמנויות. עם הזמן אני מכירה עוד ועוד יוצרים שאני סומכת עליהם באנרגיית העבודה החיובית. בשונה מלהקה, יש לי הזדמנות לעבוד עם יוצרים רבים, שלכל אחד מהם הסתכלות אחרת על העולם, על תנועה, על יצירה. זה מרתק, כי אני לא עובדת מתוך הרגל. יש לי הזדמנות להתנסות ולהתבטא אחרת, להציג את עצמי על הבמה בתפקידים שונים, עם איכויות תנועתיות אחרות. פעם מחול שהוא רק פיסי ופעמים אחרות תיאטרליות, בלט – הכל. ההתפתחות נוצרת מההתמודדות היומיומית עם גישות שונות, עם דרכים שונות לשימוש בגוף, עם סוגי דיאלוג שונים בסטודיו. גם עבודה אינטימית עם מספר מצומצם של אמנים תורמת להתפתחות. לפעמים אני מגלה סתירות והפכים בין האנשים שעמם אני עובדת. אם לא אדע כיצד לתעל את הסתירות האלה ולנווט אותן, זה עלול להיות מבלבל ומשתק. באופיי אני אקלקטית והפיסות השונות מרכיבות לי עולם מרתק. יש לי סבלנות וצריך לא מעט ממנה בעולם הפרילאנס... אני מציירת, מפסלת, תופרת וכותבת. אני רואה בזה קשר ישיר ליכולת שלי להכיל ולחיות יצירות רבות ושונות בעת ובעונה אחת. הביטוי שלי הוא דרך אמנות ובכל תחום אני מגלה את השפה, הטכניקה, האישי. כך אני מצליחה להתבטא בשירה, בשפת התנועה של פורסיית, בציורי פחם, בבוטו, בחריזת חרוזים וביצירת פרינג' שבה אני ברווז.

להכיר ברקדן כמקצוע

צריך להכיר ברקדן כאיש מקצוע, איש קריירה לכל דבר. לא הגיוני שבמדינה שהיא נושאת דגל המחול המודרני, פורצת דרך בעולם במקוריות ובשפות תנועה חדשות, שמייצאת מופעי מחול יותר מכל מדינה אחרת, שמושכת המוני רקדנים צעירים מהעולם לבוא לכאן ללמוד ולעבוד,

רקדנים יעבדו כמעט בחינם. לא הגיוני שיוצרים נכנסים לחובות בגלל מימון עצמי של יצירות. לא הגיוני שכל הקדמה והחדשנות בעשייה המחולית לא מיתרגמות לכסף לעוסקים העצמאיים במלאכה. הפוטנציאל הזה נשאר בלתי ממומש, מאחר שאין פעילות ממשלתית כדי לשנות את המצב. האינטרס צריך להיות קידום ועידוד של המוכשרים, השקעת כסף במקומות שבהם הוא נחוץ וקידום גופי כוריאוגרפים ורקדנים חזקים. יש הרבה כישרון במדינה שלנו, אבל אני מרגישה שהמדינה לא מתפנה לעסוק בחקיקה ובקידום התחום.

יש גם דברים נקודתיים שצריך וניתן לטפל בהם, כדי להנעים ולשפר את תנאי העבודה בחדרי החזרות ובאולמות. למשל, ניקיון הרצפות שלעיתים אף אינן תקינות, חוסר במקלחות חמות ובשירותים נעימים ובמתקני מים, שלא נמצאים בכל סטודיו. יש הרבה חללים ובמות שבהם אין חימום בחורף או אוורור סביר בקיץ. לרקדנית שמסתובבת כל השבוע בכמה סטודיות, בלי זמן לחזור הביתה, זה מתסכל מאוד שאין מקלחת חמה, מיקרוגל לחמם ארוחה או אפשרות לשתות קפה לפני עבודה או אחריה. בחורף, כשהחלל קפוא, הגוף לא יכול לתפקד וחשוף יותר לפציעות. חשוב לשמור על תנאי הבסיס לעבודה גופנית יעילה ונעימה, כדי לאפשר מיצוי אופטימלי של היכולות הפיסיולוגיות. אם בעלי סטודיות ואולמות יקחו זאת לתשומת לבם, כל העוסקים במלאכה ירוויחו.

שם טמונה הסקרנות התמידית שלי

מאז ומתמיד, עוד לפני שידעתי שכך קוראים לזה, העסיקה אותי האימפרוביזציה. בילדותי רקדתי שעות רבות בחדר כדי להתפרק, לשחרר, לחזור, לנסות, לבדוק ולהרגיש. הרבה רגשות קיצוניים הרגשתי ורקדתי בחדר הזה. גם אחר כך, כשרקדתי בקיבוצית, הייתי מאלתרת בסלון הקטנטן או בסטודיו. בסופי שבוע, כשהקיבוץ היה ריק מרקדנים ושקט מפעילות, הייתי מכניסה לסל כמה מנורות אווירה מהסלון ואלבומים של מוסיקה אלקטרונית, אינדי, פולק, קלאסית, אלטרנטיבית – הכל מכל – וצועדת לסטודיו, ננעלת בפנים, סוגרת את כל הווילונות, משנה את האווירה הטיפוסית של החלל ורוקדת עד צניחה, עד שהגעתי לתובנה. לתעל לתוך תנועה את כל מה שמציף אותך, את כל מה שנספג בך – להרשות לעצמך לחוות בלי פחד או הכחשה, להסתכל לעצמך בעיניים, להתבונן. תנועה באימפרוביזציה נראית אקראית, ועם זאת טמונת בה כל האפשרויות. מאחר שהיא מחוברת למהלכים תת מודעים או מודעים, גם הצופה יחוש ברצף, יתחבר למקצב ולאסוציאציות מהמקום הפרטי והכן שלו. קשה להתחבר לרמה כזאת של תיעול. אני מרגישה שאני צריכה להיות נקייה ושקטה בשביל זה. כאשר

אני מתרכזת ברקמות ובסיבים של הגוף אני לא בהכרח מקיימת פעולות ברורות. אין סיבתיות או תכנון, אלא אם כן אבחר בהם, ואז מתקיים ריקוד מובנה, שכלתני, שצופה את עצמו קדימה. האימפרוביזציה מרתקת אותי דווקא במקומות האסוציאטיביים, המפתיעים, שאין בהם סיבה לשום דבר מלבד התמסרות ללהיות, פשוט להיות. הלהיות הזה יכול לגלוש מתנועה לדיבור או לשירה, לישיבה שקטה, להליכה במעגלים. אינני מחפשת תמיד הסברים למה שאני עושה, אלא פשוט מקשיבה לגוף, לקצב שלו, למסה, לאורגניזם הזה שאין בו תודעה אלא מהות. אני לומדת כך את הדברים המעניינים והשימושיים ביותר על הגוף שלי ויכולותיו.

באימפרוביזציה אפשר לוותר על שליטה ולגלוש על האנרגיה שלך ושסביבך. אפשר להיכנס למדיטציה ולעבור חוויה טיפולית שמדברת אל הקשרים הלא פתורים בתת מודע שלך. בשביל זה צריך לוותר על האגו והאמביציה. הייתי רוצה שתהיה לי האפשרות לפתוח דלת לסטודיו שהוא שלי, לחקור וללמוד בלי סוף, ליצור. תמיד יש לאן להתפתח ומה לחקור באימפרוביזציה. הידע הוא לעולם רק על קצה המזלג. לא נוכל באמת להכיל ולעבד את כל הידע והתכנים שמציפים אותנו ומכאן הסקרנות התמידית שלי.

ללמד תלמידים צעירים

כשאני מלמדת תלמידים צעירים חשובה לי, מעל לכל, ההתחברות הפשוטה והיסודית לאהבה שיש לנו לזוז, לנוע, לרקוד. ללא החיבור הברור הזה, שום עבודה טכנית-פיסית או רגשית לא תפעל ולא תתקיים. כאשר אני מחובר למניע שלי, אני מבין את עצמי הכי טוב – למה אני עושה את זה? למה אני פה? מה אני מרגיש בפנים כאשר אני רוקד?

כשהייתי תלמידה בבית הספר נתקלתי בקושי אדיר במקצועות העיוניים – להבין מה המורה מלמדת, לזכור את החומר, להבין את השתלשלות הדברים. במקור, ביסוד, לא הבנתי את הלחם? איפה אני בתוך זה? כיצד זה מתחבר אלי? הייתי תלמידה עיונית חלשה, כי לא הבנתי למה אני לומדת את זה. אין הבנה מהותית של מקצוע, אם אנחנו לא מחוברים אליו בשורש של ההווה שלנו. אני מאמינה שלדרכי למידה וחינוך לא צריכים להיות חוקים, כל עוד התלמיד עובד ממקום של תבונה, רגש וסקרנות. כאשר תלמיד נפגש בסקרנות שיש בו, מובטח שימצא את התשובות לכל מה שתשאל אותו. סקרנות היא השיעור הכי חשוב.

בסקרנות ובמחקר מתחבאים העושר והתובנות הגדולים ביותר. ללא ספק, זה הכפתור שחשוב לי להפעיל אצל התלמידים שלי. יש הבדל בין כלי אמיתי לחיים, שבו יוכלו להשתמש בכל דרך

שיבחרו לעצמם, לבין כלי ספציפי של למידת תנועה, מהלך או תזמון שאורך החיים שלו כאורך העבודה המשותפת שלנו יחד. כשתלמיד עובד על קומבינציה או רעיון תנועתי – חוקר אותו, מתעסק אותו, חוזר עליו, משנה גישות תנועתיות כלפיו – אז אני בטוחה שעשיתי את העבודה שלי. משם העבודה היא שלו. הוא יידע לשאול את עצמו שאלות ולענות עליהן וכך יעמיק בחידוד האומן שבו (איש מלאכה, בשונה מאמן). כתוצאה ממחקר כזה התלמיד מתחבר ממקום אישי לתנועה ולריקוד. הוא נוכח בתוכו, מתבטא, ייחודי – נעשה אמן.

לעבוד עם רקדנים ויוצרים

בעבודה עם רקדנים מקצועיים ועם יוצרים אני שואפת תמיד להיפתח, לחלוק, לשתף, לגדול, ללמוד באופן הכי ישר וכן. אני מחפשת את התכונות האלה אצל יוצרים ורקדנים שעמם אני עובדת. אסור בעיני להכניס לסטודיו אנרגיה שלילית, למקום שבו אנחנו חשופים, מתמודדים ומתעסקים בחיבור רגשי ובתוכן פנימי וחיצוני. במקום שבו מתמודדים יומיום עם הדינמיות של הגוף, מנהלים דיאלוג עם אנשים מורכבים, אין יום שנראה כקודמו ואנרגיה חיובית היא הכרחית. אורך רוח, כבוד, כנות, סובלנות וכמובן חיבור לסיבת היותנו שם, הן תכונות חשובות כדי שיצירת המחול תהיה מזוקקת ושלמה וכדי שכולנו נעבוד יחד ביעילות, בעומק ובהרמוניה. האנרגיה שאנחנו מפקים חוזרת אלינו מהסביבה והבחירה מה לראות ולקחת היא שלנו. חשוב לי להעניק ולקבל חוויה אנרגטית חיובית עם כל מי שאני עובדת עמו.

להצליח לבצע הכל

כשהראש פתוח והכל מותר ולגיטימי, אני מוצאת חיבור כן ביני ובין היצירה. אני לא נוהגת לשוחח עם יוצרים על טיב היצירה, כי זה לא תפקידי. אביע את דעתי רק אם מישהו יבקש. התפקיד שלי הוא לבצע ב-100% את מה שמבקשים ממני – שם הדאגה והאחריות שלי וזה מה שמאפשר לי לעבוד במסירות עם כל יוצר ויוצר. אם הייתי מסתובבת עם האחריות של "האם זו יצירה טובה או לא" על כתפי, זה היה משתק אותי ולא הייתי יכולה להתמסר לתהליך עד הסוף, מפני שגישה כזאת תכניס אלמנט שיפוטי וביקורתי לעבודה. עלי להיות נקייה מדאגות כאלה, כדי לבצע את היצירה באופן הטוב ביותר. כשאצור עבודה משלי הראייה תשתנה, יחסי הכוחות ישתנו ומידת המעורבות תהיה אחרת. זאת היערכות של חלוקת אנרגיה, יצירת סדרי עדיפויות ברורים, הצבת גבולות בעולם אמורפי וחסר חוקים. כך אני יכולה להבטיח לעצמי ולמי שאני עובדת עמו שאני סומכת עליו שיגשים באמצעותי חזון שרק הוא יכול לראות עד הסוף. לא אתחיל להוביל כדי לא לעבוד מתוך הרגלים והבניות קודמות,

אלא אפנים ואקבל גישה אחרת, שונה ורחוקה משלי, שתאתגר אותי ותוציא אותי מעצמי על מנת שאמצא "אני" חדשה בכל יצירה. בדרך זאת אני שומרת ומפתחת ורסטיליות, מציגה בפני הקהל שלי כל פעם אורייני אחרת. אני רוצה להיות רקדנית שיכולה לעשות הכל.

כאב כמושג ולא כתוכן

כשהייתי בת 17 התמודדתי עם דלקת כרונית בגיד האכילס בגלל אוסטריגנום. ניסיתי כל טיפול אפשרי בכאב – מרפואה מערבית קונונציונלית (אולטרסאונד, כדורים, משחות, פולסים חשמליים ואפילו ניתוח) ועד לרפואה משלימה (דיקור, מסאז'ים, תרופות סבתא, רטיות שתן ושמן זית). עשיתי הכל על מנת להפסיק את הכאב הזה, שמנע ממני לרקוד בנעלי אצבע. דבר לא עזר. סיימתי תיכון, הציפיות ממני הרקיעו שחקים, חלומות גדולים ושנים רבות של עבודה סייפית ושוחקת היו באמתחתי. כאב שאינו מרפה הוא מכשול אדיר. כולם ידעו שכואב לי, כל הזמן דובר על זה וזה הקיף אותי בכל מקום שבו הייתי – מחסום. אחרי הטיפולים הכושלים והניתוח, רופאים מומחים אמרו לי שכבר לא תהיה לי קריירה בריקוד. רופא אחד אפילו אמר לי להחליף מקצוע לשחמט... בצעד נואש הגעתי לרופא מהפנט. זה היה צ'אנס אחרון, כי כבר לא נותר מה לעשות. בכמה טיפולים הרופא ליווה אותי בדמיון מודרך אל המקום שנקרא כאב, הנחה אותי להתבונן ברגל הבריאה ולמוסס את הכאב מהקרטול אל ים גדול ורחב. לאט לאט הכאב נעלם, לא כי נפתרה הבעיה הפיזית, אלא מכיוון שהאנרגיה המחשבתית שלי נותבה אל מה שבריא, שלם, תקין, טוב. זה היה שיעור מאלף, שטובע בי עד היום. כשכואב לי הגוף או כשאני נפצעת, אינני מספרת על זה ומנכיחה את זה במציאות סביבי, כדי שלא ישאלו אותי "מה עם הפציעה" או יפנו אלי אנרגיה של רחמים וצער. דבר זה כשלעצמו אומר – הכאב כאן, הוא קיים והוא נשאר. כשמשוה כואב אני מטפלת בעצמי בצורה מאוד רגועה וקשובה. הגוף שלי מאותת לי כיצד לטפל בו ואני יודעת שבסופו של דבר הכל עובר. אני צריכה להיות סבלנית, לנוח קצת, לעבוד בזהירות ולהמשיך בחיי. השליטה בנוכחות הכאב מצילה אותי במקצוע ששוחק את הגוף יומיום. זה כמו לספר לילד שאור המנורה מגרש את המפלצת שבארון – הסתכלות על החיובי כדי להשכיח את השלילי.

לפסל ולצייר ריקוד פנימי

פיסול בחימר הוא כמו ריקוד. הוא כמו מסאז' של רקמות גרגיריות באצבעות לתוך נחשולים של תנועה, גוף, תחושה, זרימה. האצבעות מגששות את דרכן לתוך החומר כמו אימפרוביזציה בסטודיו ריק. אין לדעת מה יקרה, איזו תנועה תיווצר, כמה חום הגוף יפיק, כמה אתנשף. וישנה

איזו תחושה, מניע שדוחף אותי לזוז, ללוש. אט אט נרקדות להן פנים בתוך החימר, מתעוותות כמו פראץ ברוח של מאה קמ"ש, מבטאות את הרגשות שמסתתרים בתוך הגידים, בנימי הנימים, בזיכרון הפיסי הכי עמוק. אנשים שלא מכירים אותי כרקדנית אומרים שיש המון תנועה בפסלים ובציורים שלי, שיש זרימה ייחודית מתחת לפני השטח ועליו. הגלישה הזאת טבועה בי כמו שגוף אינו מפסיק לנוע. גם עמידה קפואה במקום תתגלה כנענע חרישי. גם לציור בפחם התחברתי מחוויות החומר ורק אחרי שטעמתי בכל דרך את הגרגור של הפחם, המריחה, השליטה וההפרזה נוספה החוויה האסתטית. בכל תחום אמנות שבו אני עוסקת המעורבות שלי היא קודם כל פיזית, באצבעות, בגוף שלוחץ על החימר או רוכן מעל כן הציור. באופן אינטואיטיבי נוצרת יצירה תחת ידי, שמבטאת הלך רוח, רגש. מאוחר יותר, כשהשליטה הטכנית מצטרפת, אני יכולה לכוון את היצירה לנושא או לחזון מסוים שיש לי. ההנאה שלי בציור ובפיסול היא קודם כל היכולת הנוספת לתעל החוצה תנועה, נשימה, נשמה, ריקוד פנימי. אני מתבוננת בכל כבפיות רבות שמרכיבות דבר אחד – אנשים ופנים הם טלאים של העבר שלהם, הצלקות, ההווה שלהם והראייה לעתיד. התמונה הכללית שטחית מדי והפירוק לגורמים, קטנים ככל האפשר, הוא שמרתק אותי להתבונן בעולם, בעוברים והשבים ברחוב, בעומקם של אנשים מעבר לחזות שהם מציגים, ברגשות הכמוסים שלהם, במורכבות.

לנוע בין קצוות תהומיים

באמנות יש רגעים רבים שנעים בין קצוות תהומיים. יש תקופות שהעבודה נדמית כסכיזופרניה ויש גם תקופות של ריקנות רבה. "לא", מכל סוג שהוא, מתסכל בין אם זה אודישן שלא עברתי, כוריאוגרף שהחליט לא לעבוד אתי או אני שמרגישה שמה שאני עושה לא מספיק או לא ממצה את היכולות שלי ואין בכוחי לשנות זאת. הקושי האמיתי נמצא בדיסוננס שבין העבודה הרבה שאני עושה (לפעמים שמונה עבודות שונות בו זמנית), לבין העובדה שאני לא מצליחה "לגמור את החודש". זאת בעיה שאני מתמודדת איתה כל הזמן, מאז שעברתי לתל אביב היקרה. אני יודעת שאני טובה במה שאני עושה, שאני חרוצה ועובדת מהבוקר עד הלילה שישה ימים בשבוע, ועדיין אני לא מסוגלת להחזיק את עצמי בגלל יוקר המחיה. עיכובים בשכר וחזרות שמתבטלות ברגע האחרון ומבזבות לי זמן יקר מביאים אותי לתסכול אדיר – עדיין אינני מסוגלת לעמוד ברשות עצמי. אבי היקר הוא פטרון האמנות שלי מיומי הראשון בסטודיו לריקוד ועד היום, ומבחינה זאת התמזל מזלי. בלעדי ובלעדי התמיכה נטולת הספקות שלו בי, חיי היו נראים אחרת. אבא שלי הוא גם החוזק שלי, מקור הנחמה שלי. הוא זה

שאני מספרת לו הכל, פורקת, בוכה, צוחקת, מתוסכלת, מאושרת. הוא מחזק אותי בעצם היותו שם ואני יכולה לסמוך עליו שתמיד יגיד לי את האמת.

כשמשוהו מטלטל קורה, תהליך הפירוק והבנייה שלי הוא מייד. אני פורקת את התסכול והמתח שאגורים בי ונוחתת על הרגליים. השאלות "מה הלאה?" ו"איך להתקדם מפה?" עולות במהירות וכבר מובילות אותי אל הפתרונות. עיני נשואות קדימה כדי להבין מה אפשרי ומה בכוחי לשנות. אני מניחה שזה שילוב של אופי וניסיון רב שנים בהתאוששות אתלטית. אני רוצה להאמין שאני תמיד חזקה. גם כשאני חלשה ונשברת, גם אז מקור הכוח הפנימי מתגבר על הכל. אני מודעת לאפשרות שדברים ייצאו אל העולם באופן חיובי או שלילי. ברגעים הקשים אני משתדלת בכל כוחי להיצמד לפן החיובי, לדרך שיש בה אור ולא חושך, לדרך של הפן.

להיות חלק מהותי מתרבות המחול בארץ

למה את לא נוסעת לרקוד בחו"ל? את השאלה הזאת שואלים אותי כל הזמן. לפעמים אני מתעצבנת ולפעמים השאלה מציפה אותי בתחושה מעיקה של פספוס כפוי. בעצם, מה רע לי כאן? אני מתפתחת וגדלה כרקדנית מודרנית ולטעמי היוצרים כאן הם המעניינים ביותר. הכוריאוגרפים והרקדנים הישראלים הם שם דבר בעולם, בשל החדשנות שלהם, האש, התשוקה, היכולת, התעוזה. אני אוהבת את תל אביב, את החום, את האנשים, את ההזדמנויות. הייתי רוצה שאנשים יכירו בזה שטוב לרקוד כאן. התנאים אינם אופטימליים ועלות המחיה גבוהה, אבל אני מתפתחת וגדלה אמנותית ומתנסה כמו שלא אוכל בשום מסגרת. אשקר אם אומר שאין לי פנטזיה לרקוד אצל יוצרים בינלאומיים, אבל אני יודעת שללא דרכון אירופי או ויזה הסיכויים שלי קלושים מול רקדניות בעלות אישורים.

לי יכולת לממן טיסות או שהות ארוכה בחו"ל בשביל אודישונים. תרבות שכוללת הרבה אלמנטים היא שגורמת לי להפיק את המרב ממה שאני כן יכולה לעשות. ואני נהנית מכל רגע, כיף לי. אני עובדת קשה, נמצאת בדינמיות תמידית בין עבודה עם יוצר אחד לאחר, מתנסה ומקבלת. אבל מעל הכל, כרקדנית שגדלה והתחנכה בישראל, אצל המורים הטובים ביותר שמלמדים כאן, שהשיגה את כל הידע שלה כאן – חשוב לי להיות חלק מתרבות המחול בארץ, להיות חלק בלתי נפרד מנוף המחול כאן, לקדם, לשפר, ללמד, לפתח ולעודד. הייתי רוצה שבמקום לשאול למה אני לא נוסעת לחו"ל יגידו "איזה כיף שאת כאן!" אני לא מרגישה החמצה ואני יודעת שזה משהו שיוכלו לראות ולהבין רק בעוד הרבה שנים.

להתכונן ליום שבו אפסיק לרקוד

פעם מחול היה בשבילי גורל שצבוע בשחור ולבן. הוא מה שהגדיר אותי ונתן לי תחושת ערך בעולם. דבר לא השתווה לחוויה שלי בתוך התנועה ובהופעה על הבמה. מאז עברתי לא מעט ובעיקר ראיתי כמה האפור הוא נפלא. יש לי כמובן מחשבות על השלב שבו אפסיק לרקוד, קודם כל בגלל העובדה הפשוטה שהגוף "נגמר" בשלב כלשהו, אינו מתחדש, מתמעט. בעיני זהו שלב ממש טרגי בחייו של הרקדן. עד כמה שפנטזיית הריקוד סוחפת באין קץ שלה, אני חייבת להסתכל על החיים באופן מציאותי. היות שכבר היו שנתיים שבהן לא רקדתי, אני יודעת שחשוב להתכונן נפשית ופרקטית לקראת היום שבו אפסיק לרקוד באופן מקצועי. אני סקרנית ופעלתנית, אני יצירתית בתחומי אמנות נוספים ומרתק אותי לחוות עד הסוף גם את העולמות האלה, כשיגיע הזמן הנכון. להיות שקועה ימים ולילות בצבע ובחימר, לנשום ציורים, למשש את הפיסול... זה מדהים בעיני. הידיעה שיש דרכים רבות לממש את היצירתיות שלי ולהתבטא מקילה עלי ביומיום. לקחת דברים בפרופורציה, להתרחק מהפנאטיות (שהיא מחלה בעיני), לשמור על ראש פתוח. כל האמנויות מדברות זו עם זו, מפרות זו את זו ומעשירות אותי כאמנית. כל תחומי הריקוד מרתקים בעיני – יצירה, הוראה, ניהול חזרות או הקמה של גוף מחולי משלי – הכל יכול לקרות. אי אפשר באמת לתכנן שום דבר, הלב שלי פתוח באהבה לכל מה שארצה ואוכל וזה מה שמנחה אותי, לא כותרות והישגים לשם הישגים. היעד היחיד שלי הוא להיות שמחה ומאושרת. למדתי באופן עמוק עד כמה היכולת להשיג את היעד הזה תלויה בכוונן הפנימי שלי ולא בסיטואציות החיצוניות של החיים. אדם יכול להיות בר מזל יותר מכל סובביו, אבל גם הפחות מאושר מביניהם. אושר אינו תלוי בהתפתחויות חיצוניות, אושר הוא דרך להתבונן בעולם ולדבר אליו.

Oryan Yohanan, photo: Gadi Dagon

אורין יוחנן, צילום: גדי דגן